

[Elisabeth Bruun Olesen]

mer det mål, jeg skitserede. Det socialdemokratiske forslag peger på et samfund, vi ikke ønsker – et samfund, hvor lønmodtagerne og lønmodtagerfonden overtager rollen som kapitalister, i stedet for et samfund, der bryder med selve den kapitalistiske logik og ikke kun med den private form. Kapitalmagt bliver ikke mere demokratisk af, at aktierne skifter ejer. De blinde markeds kræfter, modsætningen mellem løn og profit og ønsket om at få mere ud af arbejdskraften end konkurrenterne eksisterer stadig væk.

Dertil kommer, at vi faktisk tvivler på, om det virker, også ud fra Socialdemokratiets egne præmisser. Efter det socialdemokratiske forslag vil der gå endog meget lang tid, før de ansatte får væsentlig indflydelse i selskabernes bestyrelser, og de nuværende kapitalejere har mange muligheder for at modvirke det med sindrige selskabskonstruktioner og lignende.

For det tredje er ØD-forslaget fra Socialdemokratiet kædet sammen med en lønstyringspolitik fra statens side – en såkaldt social afbalanceret indkomstpoltik. I realiteterne verden er der tale om en regelret tvangsopsparing.

Vi mener altså ikke, at der er megen nytænkning i det socialdemokratiske forslag. Der er blot tale om et udbygget classesamarbejde med et ønske om at styrke lønmodtagerne i classesamarbejdet, og det hæmmer det mål, VS ønsker at nå.

Formålet med det socialdemokratiske, det radikale og SFs forslag er i øvrigt angiveligt at skabe større medbestemmelse eller mere demokrati på arbejdspladsen, at øge opsparingen og at få flere penge til investeringer; i den offentlige debat er virksomhedsdemokrati ligefrem blevet synonymt med overskudsdeling eller ØD.

Jeg skal derfor straks slå fast, at vores nej til ØD eller OD ikke er et nej til demokrati på arbejdspladserne og en demokratisering af investeringerne. Tværtimod ønsker vi, at lønarbejderne får størst mulig indflydelse på arbejdspladsen og på investeringerne – ja, som revolutionære stiller vi os ikke tilfredse, før lønarbejderne har erobret hele indflydelsen, dvs. magten i samfundet.

Men et reelt demokrati på arbejdspladsen kræver helt andre ting. Det ville kræve, at Arbejdsretten blev afskaffet og i ganske særlig grad bodssystemet, at lønarbejderne fik

vetoret i forbindelse med indførelse af ny teknologi, at lønarbejderne fik indseende med firmaets regnskaber og investeringer, at arbejderrepræsentanter ensidigt kunne tilkalde BST, at de kunne kræve, at forskere og eksperter fik adgang til arbejdspladsen for at undersøge arbejdsmiljøproblemer – for blot at nævne nogle få ting. Det er ikke noget, man får forærende; det er ikke noget, vi får ved at stemme en lov igennem her i Folketinget; det skal der faktisk kamp til ude på arbejdspladserne for at få.

Men det er kun SF, der antydningvis i sine forslag kommer ind på den nødvendighed. Hvad både Socialdemokratiet og fagbevægelsen i øvrigt mener om demokrati, demonstrerer de socialdemokratiske topforhandlere i øjeblikket med deres villighed til at kæde indgåede overenskomster sammen med forligsmandens forligstekster i et såkaldt kæmpebunkebryllup, en samlet afstemning med udemokratiske afstemningsregler, der bevirker, at den enkelte lønmodtager, der stemmer, får så lidt indflydelse som overhovedet muligt på sine egne løn- og arbejdsvilkår det næste par år. Opsparingen er for lille, siges der, og så skal lønmodtagerne tvinges eller lokkes til større opsparing.

Men for opsparingen nationaløkonomisk set i et samfund er det vel for så vidt ligegyldigt, om den er privat eller offentlig, og VS foretrækker en offentlig opsparing, som bl.a. kunne skabes gennem en forøget selskabsbeskatning og forøgede afgifter på ressource-spild, miljøbelastning og mange andre ting.

Økonomisk demokrati og overskudsdeling er også i VS' egne rækker blevet diskuteret som en måde at øge fagbevægelsens indflydelse på investeringerne på. Men denne tankegang er en illusion. Det socialdemokratiske OD-forslag giver lønarbejderne del i det regnskabsmæssige overskud. Ifølge Danmarks Statistik betaler 50.000 af landets 77.000 selskaber ikke skat. Og selv de, der betaler, betaler næppe i forhold til deres reelle formåen – med den jungle af fradrag og afskrivningsmuligheder, der eksisterer.

Desuden er alle mindretalsaktionærer uhjælpe ligt i lommen på hovedaktionærene. Hvis hovedaktionæren ønsker at holde fast på en afgørende indflydelse, står der i stribevis af handlemuligheder til hans rådighed. Han kan udstede B-aktier uden stemmeret og sælge dem på Børsen. Bagefter kan han ud-